

EFFAT

EUROPEAN FEDERATION OF FOOD, AGRICULTURE AND TOURISM TRADE UNIONS

Позиция на ЕФФАТ, сектор Земеделие относно предложението на Европейската комисия за Директива за сезонните работници

1. Предварителни коментари

ЕФФАТ е единствената федерация, представляваща повече от 7 милиона работещи в европейското земеделие.

Повече от 4 милиона от тях са трансгранични сезонни работници. В Европа няма друг сектор, който да наема толкова много сезонни работници, следователно ЕФФАТ настоява за засилване на важната роля, която тези работещи играят в развитието на ЕС. Сектор Земеделие в ЕФФАТ застава срещу предложената от Европейската комисия Директива за условията за влизане и пребиваване на граждани на трети страни за целите на сезонната заетост¹.

Проектът на Директивата е в корелация с провалената концепция за „циркулиращата миграция“ в това, че предполага ограничени периоди за пребиваване в страните-членки на ЕС и последващото завръщане на гражданите в страната им на произход. Директивата не предвижда възможност за сезонните работници да останат/пребивават постоянно в приемащата ги страна, като така ограничава каквото и да било положително развитие в дългосрочен план на визираната миграция и интеграцията на работещите и техните семейства.

Текстът на Директивата дискриминира сезонните работници, класифицирайки ги по-скоро като работна сила „на разположение“ и така се конфронтира с международните стандарти². Необходима е по-нататъшна работа върху предложената Директива за синхронизиране с ГД „Заетост, социални дейности и равни възможности“.

Директивата в настоящата си форма няма да разшири условията на труд на сезонните работници, идващи от трети страни по отношение на социалната сигурност, настаняване и заплащане. Секторът е най-опасният за работниците в Европа по отношение на трудови злоупотреби и заболявания, а нерегламентираните договори са норма за голяма част от селскостопанските работници. В много страни достъпът до работа се контролира от организираната престъпност – всеки един от четири продукта е произведен от нелегални работници.

ЕФФАТ настоява за развиване на модерно, социално отговорно и екологично ориентирано земеделие, в което работят квалифицирани работници, произвеждащи висококачествена продукция. Ключът за постигане на всичко това са обучение и квалификация, подходящи нива на заплащане и приемливи условия на труд. За това европейските правила и регулация трябва да опазят работниците от експлоатация и криминални посегателства. Имаме нужда от правила, които поощряват достъпа до обучение, професионално развитие, социална интеграция и признаване на значителния принос, който сезонните работници внасят за социалното и икономическо развитие на Европа. Директива, която ограничава сезонните работници до не повече от стока на разположение няма да разреши проблемите. Ние искаме не само да насърчим младите хора да работят в сектора, да осигурим тяхното бъдеще, но жизнено важно е да се осигурят възможности за достъп до обучение и развиване на уменията за подкрепа на висококачествена продукция и работа в сектора. Особено важно е също така да се осигури по-пълно интегриране на работниците, както и стабилизиране на селските райони и насърчаване на просперитета и партньорството.

¹ COM (2010) 379

² В тази връзка виж Конвенции на МОТ 11,97,99,101,135,141-143 и 154

Ние искаме работници, които са убедени в изграждане на бъдеще в Европа за себе си и своите семейства, както и такива, които са поставени при същите условия, както и всички европейски граждани.

За да се противопостави на провалилата се концепция за циркулиращата миграция и расистките тенденции в отделните страни-членки, ние настояваме за подкрепа на съседните на ЕС страни, които сега трябва да поемат ролята си за управление на миграцията. В този контекст работниците и техните семейства са готови да подкрепят себе си и Европа в социален и икономически план.

2. Специфични коментари

Необходимост от правила на общностно ниво

Голяма част от 4 милиона сезонните работници, ежегодно придвижващи се в Европейския съюз са граждани на страните-членки (основно от Полша и Румъния). Миграцията на сезонните работници в рамките на ЕС се регулира от националното законодателство за пребиваване, както и от двустранни споразумения за настаняване. Въвеждането на общностни правила и нормативни регулации на европейско ниво ще ползва гражданите и тези работници, само ако се гарантират най-високи стандарти по отношение на условията на труд.

Дефиниция на сезонната заетост

Дефиниция на „сезонна дейност“ е артикулирана ясно в член 3(1)(с) и там няма ограничения за сектори, в които тази дейност може да упражнява, както и специфични дейности, които тази сезонна дейност може да включва. Единственото условие, което определя дадена дейност като сезонна е, че тя изисква значителна допълнителна работна ръка в определен сезон от годината. Следователно, допълнителната работна ръка (персонал), наемана в магазини – например по време на Коледа – може също да се отнесе към сезонната заетост. Следователно, става ясно, че сезонната работа включва много по-широк брой от ситуации от тези, които са описани в настоящото законодателство в различни страни-членки. Ясно, недвусмислено определение на сезонната работа е необходимо, от което специфични сектори, като горското стопанство и строителството трябва да бъдат изключени.

Пребиваване/Настаняване на сезонните работници

Текстът в член 9 и 10 на проекто-директивата казва, че властите на приемащата страна са единствените отговорни за обработването на заявленията и издаване на разрешения. Следователно, би било възможно частни агенции да се занимават с тези въпроси в трети страни. С такива ситуации – особено, където частни агенции не са лицензирани – сме се срещали и преди, които водят до значителен брой недеklarирани работници, които работят в селското стопанство.

По-нататък в член 16(2)(д) на проекто – директивата е записано, че на работниците изрично се забранява да получават съвет от държавните служби по заетостта, въпреки факта, че такива задължения/текст може да доведе до превръщането им в безскрупулни частни агенции за настаняване.

Условия на труд и заплащане

Сезонните работници трябва да се интегрират напълно в работната сила на компанията/ предприятията. Въпреки това, в първото изречение на член 16(1) от проекто-директивата, колективните трудови договори няма да се прилагат за сезонните работници, освен ако националното законодателство на приемащата страна не предвижда условия, при които тези споразумения да се прилагат универсално. Вместо това, както при Директивата за командированите работници, проекто-директивата за сезонните работници предвижда възможност за прилагане само на изискванията за условията на труд, предвидени от законодателни и административни

правила и/или обичайно прилаганите колективни трудови договори. Съгласно проекто-директивата трябва да се осигурят условия на труд за сезонните работници, както и да се осигурят минимални трудови възнаграждения, които се договарят във всички заинтересовани сектори. При този ход на нещата Европейският съюз прекрива и намалява силата си, дадена от Договорите и несправедливо подценява колективното договаряне.

Трудови и синдикални права

Въпреки, че в член 16 (2) се предвижда възможност за сезонните работници да бъдат включени в организирано синдикално движение и синдикални дейности, правото на стачка не е изрично споменато и следователно не съдържа клауза за прекратяване на стачка.

В противовес, сезонните работници автоматично загубват разрешителното си за сезонна работа в случай, че то е "придобито с измама или фалшифициране, или подправено" (член 7) - дори и когато последното се е случило не по тяхна вина или без знанието на работодателя и/или на посредника.

Освен това, съгласно член 16, дори тежки и повторни нарушения на права от страна на работодателя спрямо синдиката на сезонните работници не водят до отнемане на лиценза на работодателя да наема сезонни работници, освен ако не са заявени нарушения, които могат да бъдат квалифицирани като незаконно наемане на работа или работещи без документи по смисъла на член 6 (3) или като нарушение на трудов договор, по силата на член 12 (2) (б). Други проблемни въпроси, като например формата на възнаграждения и плащане на депозит и пр., не се разглеждат в проекто-директивата и поради това остават нерешени.

Социална сигурност

Предложената директива съдържа разпоредби, засягащи обхвата на сезонните работници от системата за социално осигуряване. Въпреки това е малко вероятно, имайки предвид ограничения период от време, през който работещите пребивават в приемащата страна, че те някога ще бъде в състояние да претендират за обезщетения, които да бъдат покрити, като пенсионни права и застраховка срещу злополука.

Разходи за храна и настаняване

Проекто-директивата посочва, че наемът за "подходящо" жилище трябва да бъде пропорционален на работните заплати. Въпреки това, тя не съдържа специални разпоредби за разходи, предвидени за храна, транспорт и разходи за виза.

Право на семеен живот и посещения на семейството

Предложението за директива не урежда възможността за придружаване на член на семейството сезонния работник, нито дори посещения на членове на семейството, като по този начин не се предоставят никакви права на сезонни работници в това отношение. По мнението на ЕФФАТ, съществуват съмнения относно това дали такава ситуация е в съответствие с разпоредбите за човешкото достойнство, или със условията на директивата за събиране на семейството.

Разрешение само за една страна-членка

Противно на първоначалните обсъждания, разрешение за пребиваване ще се издават за една-единствена държава-членка. Директивата в този вид не предвижда възможност сезонни работници да бъдат прехвърлени в друга държава-членка, следователно прехвърлянето е забранено. Според категоричното мнение на ЕФФАТ, трансфери не следва да бъдат разрешавани при никакви обстоятелства.

Брой на разрешителните за работа

Държавите-членки с право ще продължат да определят броя на сезонните работници, които да получат разрешение за влизане в страната и могат да приемат или да продължат да прилагат системата по приоритет на дейностите.

Брюксел на 22 септември 2010 година